

3 Ιουνίου 2021

Χρωστάμε μεγαλύτερη τιμή στον άλλο, όπως ο Χριστός απέδωσε στην Εκκλησία

Ορθοδοξία / Θεολογία

Αρχιμανδρίτης Ζαχαρίας Ζάχαρου, Ιερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ Αγγλίας

Κυριακή Σαμαρείτιδος

Χρωστάμε μεγαλύτερη τιμή στον άλλο, όπως ο Χριστός απέδωσε στην Εκκλησία

Στη μέση της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, η Εκκλησία έχει θεσπίσει την προσκύνηση του Τιμίου Σταυρού, ώστε να τονώσει την έμπνευση και να μας ενισχύσει στον αγώνα να προεπρεπίσουμε τις ψυχές μας, για να εισέλθουμε στη ζωοποιό παρουσία του αναστάντος Κυρίου. Παρομοίως στη μέση της περιόδου του Πεντηκοσταρίου εορτάζουμε τη Μεσοπεντηκοστή, που αναδαυλίζει τη δίψα για το Φως του Παρακλήτου, και κατ' αυτόν τον τρόπο μας ενισχύει να προσκαρτερήσουμε με προσευχή και ολοένα αυξανόμενο πόθο, «έως ου ενδυθώμεν δύναμιν εξ ύψους»[\[1\]](#). Διότι αν δεν έλθει το Πνεύμα το Άγιο να μας συνδέσει με τον Χριστό αιώνια, δεν μπορούμε να «περιπατήσωμεν εν καινότητι» της «ζωής»[\[2\]](#), που μας χαρίζει ο Σταυρός και η Ανάσταση του Κυρίου.

Στη σημερινή περικοπή, της Σαμαρείτιδος, βλέπουμε τη δίψα του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου και τη δίψα του ανθρώπου για την αλήθεια του Θεού. Διακρίνουμε το μεγαλείο της αγάπης του Θεού, που κενώνεται και κυνηγάει τον άνθρωπο σε όλους τους δρόμους της ζωής του και το μεγαλείο του ανθρώπου, που από την έσχατη πτώση, μπορεί, όταν συνεργήσει με τον Θεό, να ανέβει σε ύψη αγγελικά.

Για τους Ιουδαίους οι Σαμαρείτες ήταν μιαροί και αιρετικοί. Ιδιαίτερα η συνομιλία με γυναίκα Σαμαρείτιδα θεωρείτο κάτι άκρως υποτιμητικό. Ο Χριστός έκανε την υπέρβαση και υπέδειξε ότι εκείνο που διακρίνει τους ανθρώπους είναι το πνευματικό τους χάρισμα. Όταν ενεργεί η χάρη του Αγίου Πνεύματος, κάθε είδος ανθρώπινης διακρίσεως καταργείται. Έθνος των Χριστιανών δεν είναι οι Έλληνες η οι Ρώσοι η οι Ρουμάνοι, αλλά όσοι έχουν λάβει το άγιο Βάπτισμα. Έχοντας ενδυθεί τον Χριστό, καθίστανται «γένος εκλεκτόν, βασίλειον ιεράτευμα, έθνος άγιον, λαός εις περιποίησιν»[\[3\]](#).

Ο Χριστός στην πορεία Του από την Ιουδαία προς τη Γαλιλαία διάβηκε από τη Σαμάρεια. Ενώ κάθισε να αναπαυθεί στο πηγάδι του Ιακώβ περιμένοντας τους μαθητές Του να αγοράσουν τρόφιμα, ήλθε μια γυναίκα Σαμαρείτιδα με ατασθαλή βίο να αντλήσει νερό. Ο Παντογνώστης Κύριος που πεινά και διψά μέχρι θανάτου για τη σωτηρία του κάθε ανθρώπου, ταπεινώθηκε μπροστά στη γυναίκα αυτή και της είπε: «Δος μοι πιείν»[\[4\]](#). Επιθυμώντας να θεραπεύσει τις πληγές που της είχε προξενήσει η αμαρτία, την τίμησε, για να αποκαταστήσει την αξιοπρέπειά της και να την προετοιμάσει να προσλάβει την αποκάλυψη της αλήθειάς Του.

Στην έκπληξη της γυναίκας που της απηύθυνε λόγο ένας Ιουδαίος ραββίνος, ο Κύριος άρχισε να της μιλά για το «ύδωρ το ζων», τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος. Ο παράδοξος λόγος του Κυρίου στόχευε να διεγείρει στη Σαμαρείτιδα πνευματική ένταση και διάθεση συνέργειας για το θαύμα που θα επιτελείτο, την ανακαίνιση της ψυχής της, τη μεταποίηση μιας γυναίκας αιρετικής και διαβεβλημένης στην αγία μάρτυρα και ισαπόστολο Φωτεινή. Στη συνέχεια, γνωρίζοντας ο Χριστός ότι για να δεχθεί η γυναίκα την άφθαρτη δωρεά του Πνεύματος, έπρεπε να προσέλθει με καθαρή καρδιά, με πολύ λεπτό τρόπο, χωρίς να την κατακρίνει, άρχισε να ελέγχει τη βιοτή της.

Υπάρχει έλεγχος που εξουθενώνει και συντρίβει, και έλεγχος προφητικός, που αναγεννά και εμπνέει. Όταν ο λόγος του Θεού ενεργεί, φωτίζει και αποκαλύπτει την αμαρτία του ανθρώπου, συγχρόνως όμως τον θεραπεύει. Ο έλεγχος αυτός πρόκειται μάλλον για προφητική ρήση, η οποία φωτίζει τον ακροατή να ασπασθεί οικειοθελώς τον λόγο αυτόν και να αναλάβει την εκπλήρωσή του με έμπνευση.

Τα παθήματα που ο Θεός επιτρέπει να πλήξουν τον άνθρωπο και η παιδεία Του δεν είναι εκδίκηση η τιμωρία. Αντιθέτως, είναι η έκφραση του πόθου Του να φέρει τον αποστάτη της χάριτός Του σε κατάσταση που να μπορεί να δεχθεί τη δωρεά Του, να την εκτιμήσει, να τη διαφυλάξει και να την πολλαπλασιάσει προς σωτηρία δική του και των συνανθρώπων του.

Όταν ο Κύριος ζήτησε από τη Σαμαρείτιδα να φωνάξει τον άνδρα της, εκείνη προσπάθησε να συγκαλύψει την αλήθεια των αμαρτιών της. Ωστόσο, ο Χριστός δεν την εξευτέλισε, αλλά τίμησε τη μικρή δόση αλήθειας που περικλειόταν στο ψεύδος της, επαναλαμβάνοντας με έμφαση, «καλώς είπας» και, «τούτο αληθώς είρηκας». Ο Κύριος δέχθηκε και καλλιέργησε το σπέρμα της αλήθειας της Σαμαρείτιδας, ώσπου ωρίμασε και εξελίχθηκε σε επίγνωση της Αλήθειάς Του.

Η καρδιά της αλλοιώθηκε και ο νους της άνοιξε από την ενέργεια της παρουσίας και του λόγου του Κυρίου. Άρχισε να αναζητά ορθό προσανατολισμό, για να καθορίσει την πορεία της. Παρόλη την ηθική ακαταστασία της ζωής της, η Σαμαρείτιδα είχε δίψα Θεού και θεολογικές σκέψεις, που «ως οσμή ευωδίας» είλκυσαν το Πνεύμα του Θεού να επαναπαυθεί επάνω της, ώστε να δεχθεί την ύψιστη αποκάλυψη από τον Κύριο Ιησού: «Εγώ ειμι ο Μεσσίας».

Ο Θεός δεν κατανοείται με τον νου, αλλά πείθει με την παρουσία Του. Ο λόγος της χάριτός Του γίνεται νόμος ζωής, «εγγεγραμμένος εν πλαξί καρδίας σαρκίνας». Η Σαμαρείτιδα προσδοκούσε τον ερχομό του Μεσσία. Η επαφή με τον Κύριο φώτισε τον νου και το Πνεύμα το Άγιο πλάτυνε την καρδιά της. Στην κλήση του Χριστού

ανταποκρίθηκε όπως και οι Απόστολοι. Άφησε τα πάντα και έδραμε να ευαγγελισθεί στους ομοεθνείς της ότι «ήρθε τον Μεσσίαν».

Η αφήγηση αυτή δείχνει ευκρινώς πως ανυψώνεται η διάνοια του ανθρώπου σταδιακά προς την αληθινή θεογνωσία, από τη στιγμή που θα δεχθεί τον λόγο του Χριστού. Κατ' αρχάς αισθάνεται στην καρδιά του τη θεϊκή δύναμη του λόγου αυτού και η πίστη του κραταιώνεται. Στη συνέχεια αναζητά το ορθό δόγμα, το οποίο καθαίρει τον εσωτερικό του οφθαλμό, και έτσι αρχίζει να διακρίνει τη μορφή του Κυρίου. Όταν ομολογεί την αλήθειά Του, Φως εκχέεται στην ψυχή του που τον καθιστά τέκνον ημέρας. Τότε ενώνεται με τον Θεό που πρώτος τον αγάπησε και τον τίμησε και Τον λατρεύει «εν Πνεύματι και αληθεία».

Επιπλέον, ο τρόπος συνδιαλλαγής του Χριστού με τη γυναίκα αυτή δίνει υπόδειγμα προφητικής συναναστροφής με τους συνανθρώπους μας. Ο Χριστός πρώτα τίμησε τη Σαμαρείτιδα, στη συνέχεια την έλεγξε με ευγένεια ψυχής, και όταν αυτή δέχθηκε την παιδεία Του και ο νους της μετατέθηκε σε πνευματικά νοήματα, της αποκάλυψε αφενός ότι Αυτός ήταν ο αναμενόμενος Μεσσίας και αφετέρου τη γνήσια λατρεία του Θεού «εν Πνεύματι και αληθεία».

Για τους Προφήτες όλων των γενεών αναφέρεται το πρόβλημα, πως να μεταδώσουν στους συνανθρώπους τους την αλήθεια που γνώρισαν. Συχνά προσποιούνται ότι

έχουν ανάγκη από κάτι που ο άλλος μπορεί να τους προσφέρει, ώστε να βάλουν τον εαυτό τους χαμηλότερα, και έτσι να του μεταδώσουν χάρισμα πνευματικό.

Όλη η επίγεια ζωή του Χριστού, όπως διαγράφεται στη Γραφή, μαρτυρεί ότι, ο Κύριος «ουκ ήλθε διακονηθήναι, αλλά διακονήσαι και δούναί την ζωήν Αυτού λύτρον αντί πολλών»[\[5\]](#). Διδάσκει έμπρακτα τον λόγο του αποστόλου Παύλου: «Τη ταπεινοφροσύνη αλλήλους ηγούμενοι υπερέχοντες εαυτών. Μη τα εαυτών έκαστος σκοπεείτε, αλλά και τα ετέρων έκαστος»[\[6\]](#).

Ο Παντοδύναμος Κύριος σε κάθε επαφή Του με τους ανθρώπους έβαζε τον Εαυτό Του κάτω από τον συνομιλητή Του, για να τον φέρει σε φιλότιμο, να ανοίξει η καρδιά του στον θείο λόγο, και έτσι να μπορέσει να του μεταδώσει καινότητα ζωής. Δεν επιτίμησε τον Ναθαναήλ που Τον προσέγγισε με αυθάδεια, αντιθέτως, τον τίμησε, και τον έκανε Απόστολο. Δεν επέπληξε τον Νικόδημο για τη δειλία του, όταν ήλθε σε Αυτόν κρυφά, για να μη χάσει την κοινωνική του θέση. Τον τίμησε με την αποκάλυψη της αλήθειάς Του και ο Νικόδημος έγινε μαθητής Του, κρυφός μεν, αλλά έχοντας πιστότητα μέχρι θανάτου. Δεν μέμφθηκε τη Σαμαρείτιδα για τον άστατο βίο της ούτε για το ψέμμα που Του είπε. Σε κάθε στάδιο της συνομιλίας Του μαζί της ουδέποτε της επέβαλε τη θεία βουλή, αφήνοντάς την ελεύθερη να δεχθεί τη δωρεά Του η όχι. Κατ' αυτόν τον τρόπο την τίμησε, την αποκατάστησε στην αξιοπρέπεια του κατ' εικόνα Θεού προσώπου, και την ανύψωσε στο αξίωμα του Αποστόλου και του Μάρτυρα.

Ο Χριστιανισμός δεν είναι ένας από τους πολλούς επίγειους οργανισμούς. Είναι παράδοξη βιοτή, μίμηση του αγγελικού βίου. Η στάση του Κυρίου είναι το υπόδειγμα για τους πιστούς, ιδιαίτερα για όσους επωμίζονται ποιμαντική διακονία μέσα στην Εκκλησία. Οι ισχυροί οφείλουν να βαστάζουν τα βάρη των αδυνάτων, να ταπεινώνονται μπροστά σε όλους, όπως και ο απόστολος Παύλος, για να σώσουν μερικούς[\[7\]](#). Η εξουσία που τους δίνεται δεν είναι για να συντρίψουν τον άλλο, αλλά για να τον παρηγορήσουν, να τον ενισχύσουν, να τον εμπνεύσουν, να τον αναγεννήσουν με τον λόγο τους, να τον καταρτίσουν, να τον οικοδομήσουν διακονώντας τη σωτηρία του.

Παραπομπές:

[\[1\]](#)Βλ. Λουκ. 24,49.

[\[2\]](#)Ρωμ. 6,4.

[3] *Α' Πέτρ.* 2,9.

[4] *Ιωάν.* 4,7.

[5] *Ματθ.* 20,28· *Μάρκ.* 10,45.

[6] *Φιλιπ.* 2,3-4.

[7] *Πρβλ. Α' Κορ.* 9,22.

<https://bit.ly/3vKSTiE>